

Fler som deltar i kriminella nätverk ska dömas – en ny utredning tillsätts

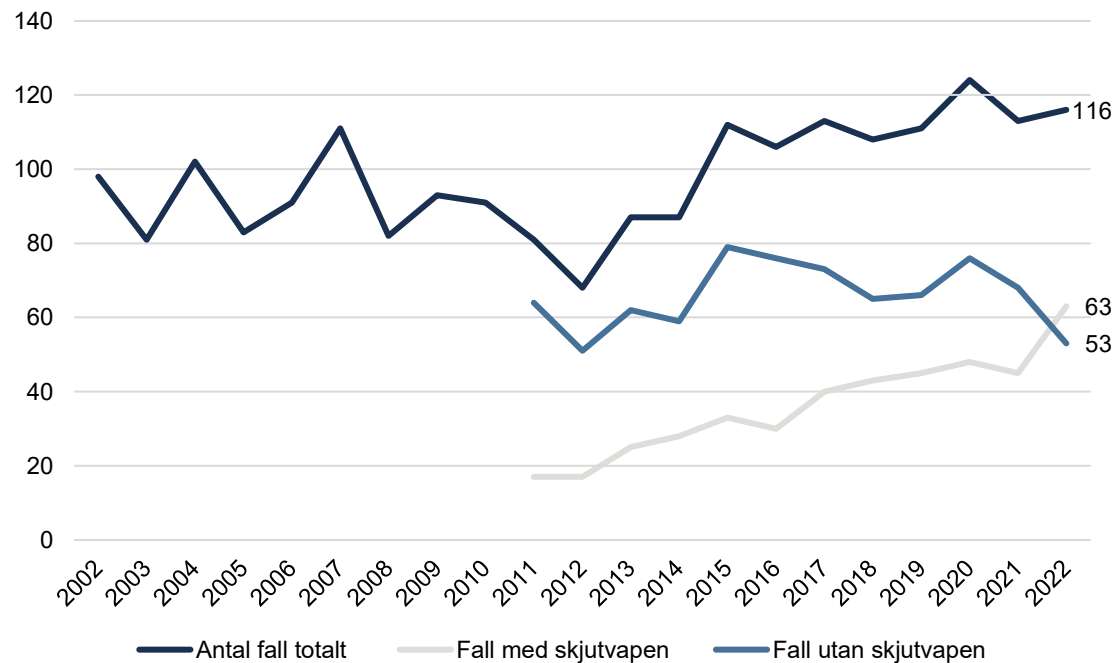
Gunnar Strömmer, justitieminister
Lise Tamm, chefsåklagare

15 juni 2023

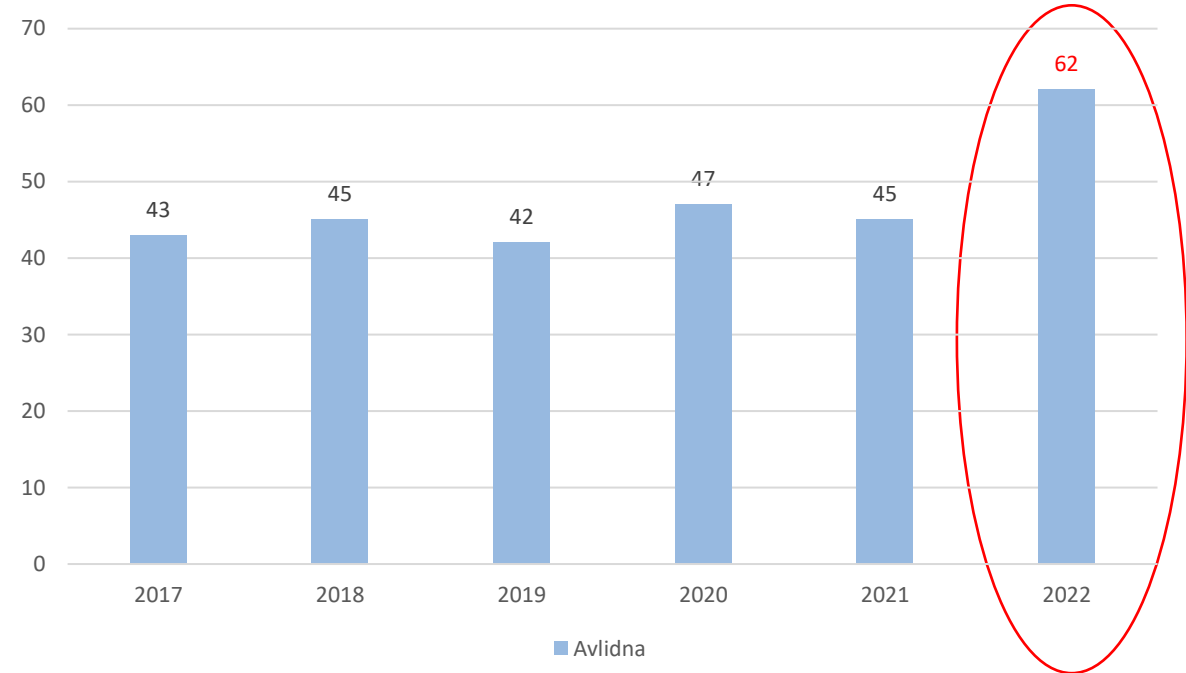

Det dödliga skjutvapenvåldet har ökat

Det dödliga våldet över tid (Brå)

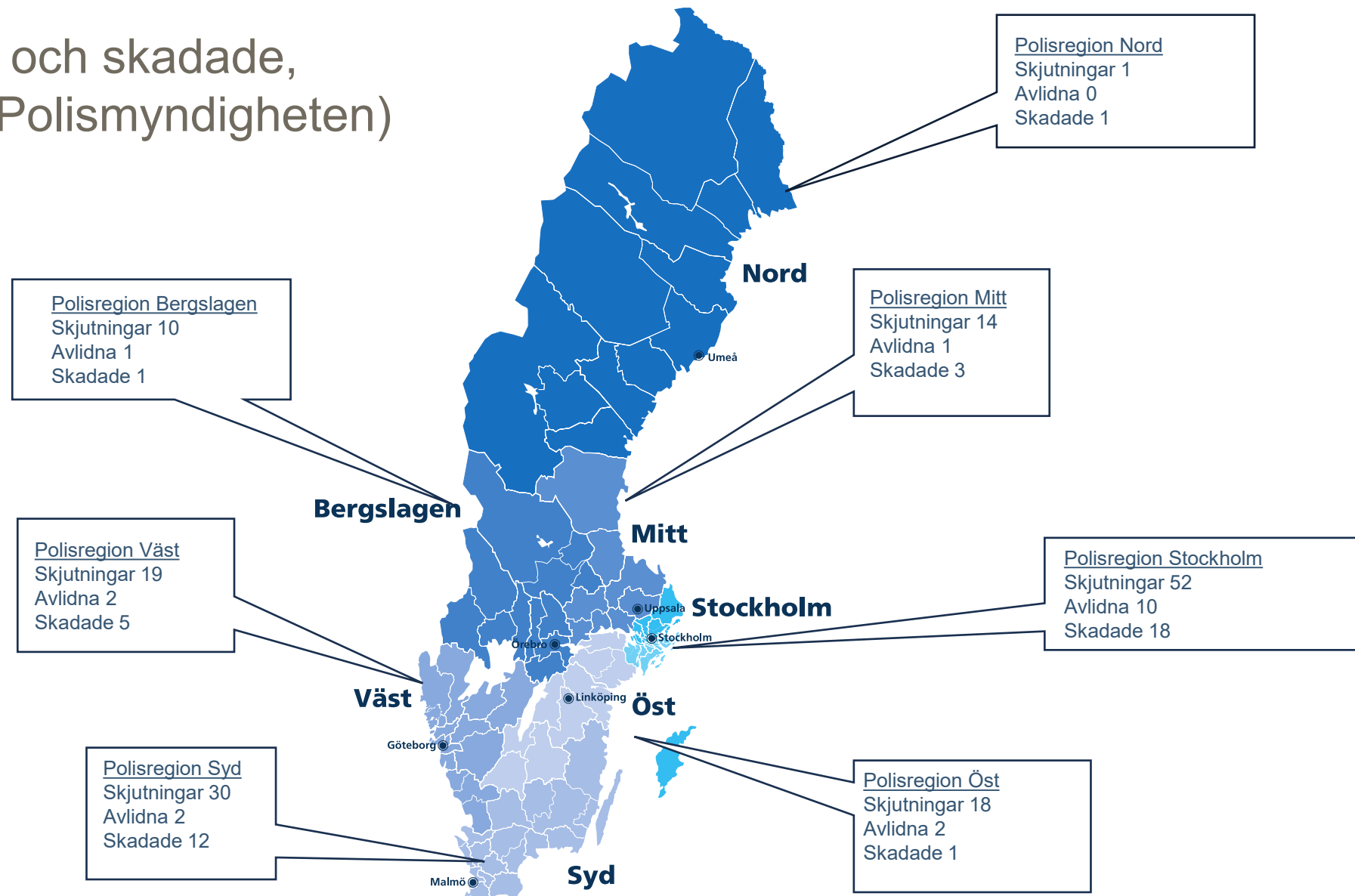

Avlidna till följd av skjutningar (Polismyndigheten)

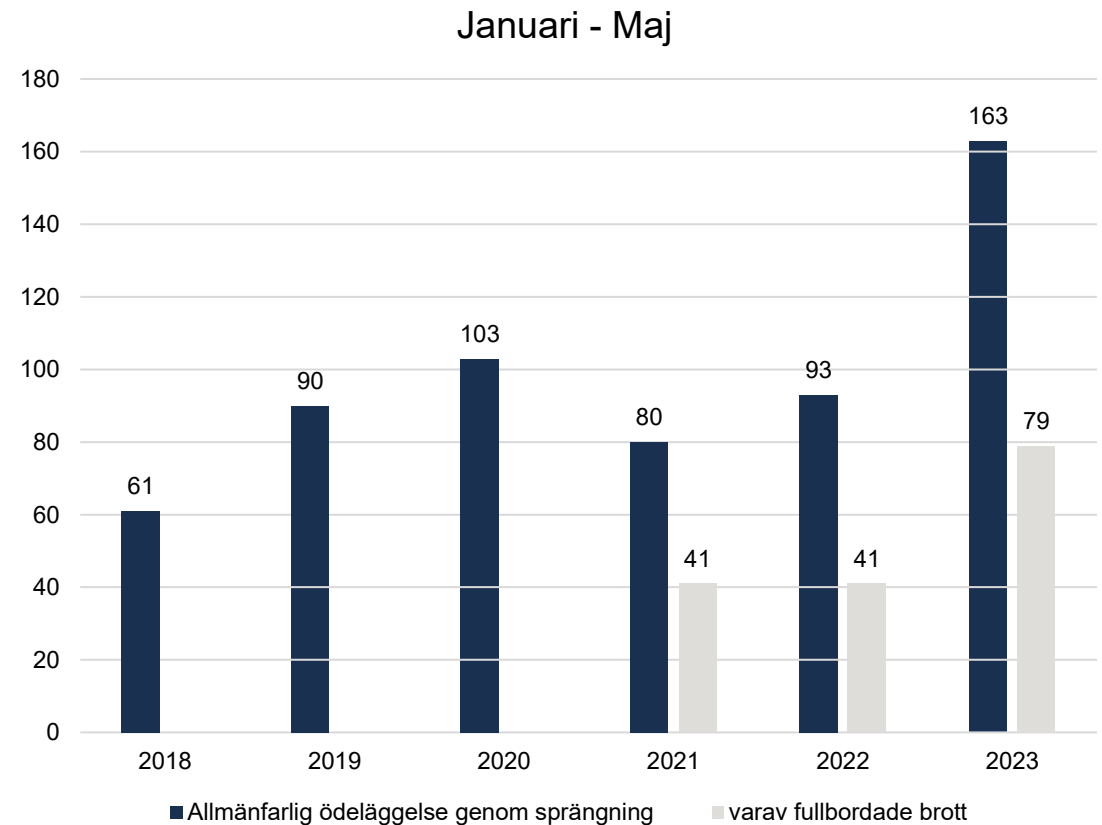
Skjutningar, avlidna och skadade, januari - maj 2023 (Polismyndigheten)

Hela landet
Skjutningar 144
Avlidna 18
Skadade 41

Stor ökning av sprängningar till och med maj 2023 (Brå)

- Antalet anmälda fall av sprängningar har ökat kraftigt hittills under 2023.
- Antalet fullbordade sprängningar är nästan dubbelt så många som 2022 och 2021.
- Ökningen har framförallt skett i region Stockholm och Syd.

De kriminella nätverken – 30 000 personer

- Polismyndigheten bedömer att cirka 9 000 aktörer ingår i de kriminella nätverken.
- Antalet runt dessa aktörer som ”medmisstänkta” uppskattar polisen uppgår till ca 21 000 personer.
- Nätverken har olika karaktär. Välorganiserade med starka hierarkier eller lösare sammansatta där maktförhållanden och lojaliteter kan skifta snabbt.
- Allt grövre våld på offentliga platser och mot flerfamiljshus – likgiltighet för oskyldiga.
- Insocialisering av barn och unga – äldre kriminella skyddar sig från exponering och straff.

Sedan regeringsskiftet – historisk omläggning av kriminalpolitiken

1. Omfattande budgetsatsningar på hela rättsväsendet, särskilt på polisen
2. Nya och omarbetade nationella strategier
3. Rådet mot organiserad brottslighet
4. Effektivare verktyg för brottsbekämpningen
5. Skärpta straff med särskilt fokus på brottsoffer och samhällsskydd

Effektivare verktyg mot de kriminella gängen – exempel på viktiga processer som är igång

Tidsbegränsade
visitationszoner (utredning
beslutad 19 december 2022).

System med anonyma
vittnen, utvärdering av
kronvitnesssystemet och
reformen om tidiga förhör
(utredning beslutad 19
december 2022).

Skärpta straff för brott i
kriminella nätverk (träder i
kraft 1 juli), skärpta straff för
vapenbrott (förslag på
remiss, föreslaget ikraft-
trädande 1 april 2024).

Ny huvudregel i
sekretesslagstiftningen
(tilläggsdirektiv beslutade
den 26 januari 2023).

Lättnader för
kamerabevakning i vissa
verksamheter (utredning
beslutad 23 mars 2023).

Utökade möjligheter att
använda hemliga och
preventiva tvångsmedel
(tilläggsdirektiv 26 januari,
proposition beslutad 1 juni,
träder i kraft 1 oktober).

Kriminalisering av deltagande i kriminella nätverk

- Regeringen arbetar brett för att möta det samhällshot som den organiserade brottsligheten innebär.
- En grundlagsändring krävs för att det ska vara möjligt att kriminalisera deltagande i kriminella sammanslutningar. Den frågan hanteras nu i särskild ordning.
- Samtidigt krävs snabba åtgärder för att fler som deltar i kriminella nätverk döms.

Fler som deltar i kriminella nätverk ska dömas – en ny utredning tillsätts

- I dag tillsätter vi en utredning som ska se över de osjälvständiga brottsformerna – som är bland annat försök, förberedelse och stämpling till brott.
- Syftet är att skapa ett modernt och effektivt regelverk som leder till att fler döms för sådana brott – särskilt brott som begås inom ramen för organiserad brottslighet.

Fler som deltar i kriminella nätverk ska dömas – en ny utredning tillsätts

- Brott i kriminella nätverk utmärks av att det alltid är flera delaktiga i den brottsliga verksamheten.
- De osjälvständiga brottsformerna som till exempel försök och förberedelse till brott har därför särskilt stor betydelse för att kunna motverka sådan brottslighet. Fler som deltar i sådan brottslighet måste kunna lagföras.
- Utredare blir chefsåklagaren Lise Tamm
- Uppdraget ska redovisas senast den 16 september 2024.

Utredning viktig efter färsk HD-dom

- Högsta domstolens dom ”Vapenattrappen”, meddelad den 14 april 2023.
- Domen, som friade en person från ansvar för försök till grovt vapenbrott, bedöms få negativ effekt på brottsbekämpningen eftersom det är vanligt att polisen byter ut farliga varor så som vapen och narkotika mot attrapper och socker.
- Polis, åklagare och tull menar att domen redan har fått negativa konsekvenser i deras brottsbekämpande arbete.
- Regeringen reagerar nu på detta och för in denna fråga i utredningen.

Den särskilda utredaren

- Utredare blir chefsåklagaren Lise Tamm – hon har som åklagare länge haft en central roll för att bekämpa gängrelaterad kriminalitet.
- Hon kommer att tillträda sitt uppdrag som utredare efter sommaren när att hon har avslutat sin nuvarande tjänst på Internationella brottmålsdomstolen i Haag.
- 2018-2021 var hon chefsåklagare på Riksenheten mot internationell och organiserad brottslighet.
- 2012-2017 var hon chefsåklagare på Internationella åklagarkammaren i Stockholm
- 2010-2012 var hon vice chefsåklagare på Internationella åklagarkammaren i Stockholm.

Fler som deltar i kriminella nätverk ska dömas – en ny utredning tillsätts

Gunnar Strömmer, justitieminister
Lise Tamm, chefsåklagare

15 juni 2023

